

Expositiones poclarissimæ & subtilissimæ Ma
gistri Jo. Martbei ex ferrarijs d. gradi. sup. vigessim
millecidijs sen. tertij canonis. d. Auic. ad Illu
strissimum Ducem Mli Franciscum Sfortiam
Uiccomitem. feliciter Incipiunt.

¶ **Am sepe mecuz**

animo cogitarem Illustri
ssime princeps. q. non ea
mibi esset vel fortune condi
tio. vel rerum copia. quibus
Reip. gubernationes tuaz
multum iuuare possem. me
ad imortalē & inerbautū no

bia a summo medico:um pncipe Auic. thesa
rum relictus. pro meo in te amore & summa vena
rone couerti. Ut vel psonas & eorum cozpoz. qui
te ad tantam prouidentiam adiuant. qui tibi du
riter summa diligentia assistunt. ab eis in quas ple
runq. incidere solent egritudinibus. qd fieri possz
liberaz. vel potius he in illas venirent prospice
rem. Itcirco eius tertij voluminis ptem vltimaz.
quam arabes uocant fen. qd perobscura cēt. aut
plurimq. minus intelligi solet. exponendam as
sumpti. Ut qd assistēdi tibi studio eis bene valitū
dicoz auferēbas tuo munere. ex labore meo illis
restituatur. Nam cum in ea nulli etiam eorum
qui cōi omnūz hominum iudicio doctissimī. & in
medicina eruditi habiti sūt. vel rei difficultate v'
negligentia. nescio quomodo laborauerint. q. in
ea parte de egrationibus quibusdam potissime
agatur: i. quas pleriq. eorum. maxime vt dixi. qui
pncipibus assistunt. saltu in equū vel aliquo coz
poris difficulti aut violētō motu. rupturas sine alio
note bernias currunt. Alij longa in pedes statē
siue inestigio elephantiam. quaz tibi arum tumorē
uidemus. Alij a pncipibus suis emissi. longa ni
mis peregrinatione uarices. hoc est uenarum in
tibis grossitiē. Alij dum muros in castris ut mu
rali coena uetusto & ut uisitato moze cozonem
tur. uel probritas nomē reponent. ab duriter resi
stemibus hostibus in tergum ita percutiuntur ut
uocum in tergo et gibbositas quedam maneat.
Alij & quidem uiri consulares longo causarum
publicarum ocio. & acri studio. pingui tū & mo
lidieta arethibam & sepe podagram incurrunr.
Digna mihi sane uisa res est. quam licet difficilē
prouinciam mihi assumerem & ita publice tracta
rem. vt tu in primis & omnes intelligerent mihi in
genij uires potiusq. erga te uoluntatem uel dili
gentiam defuisse. Nam cum viderem que theoz
ca a doctozibus tradita sunt. elegantē ordinate
multum ac copiose esse pscripta. Et de his que ad
pnteam attingent nihil vtilius tradi posse. qd
diuissimū Auicene sententias elucidare & clari
ficare. Sunt enī pleriq. graues & obscure quod
auctozis grauitatem arguit. Et quoniam in singu
las fen. tertij canonis. perquam in vltima. p. emi
nentissimum doctorem Gentil de fulgenio vtilis

sine per scriptum est. super ea ergo & difficilē & vti
lissima. ingenij vires omnes. intendere institui. vt
grauia leuia & obscura clara quoad possem perfici
cerem. Veruz q. multos fore non ambigo. qui hō
nellissimā hunc labores meū potius audiatz qd
industriam appellēt nō aduertētes quāz. Ill. d.
tue me debere semper putauerim. sed alioz stu
dijs inuidentes potius detrahere quaz sua lauda
ri conantur libram hunc multis vigilijs & labore
meo lucubratum tuo homini dedicauim. vt exinde
illustrari & nullas inuidientium tenebras formida
re posset. si a te tali ac tanto pncipe. qui nō mi
nus rerum gerendarum summa pudentia quā foe
tune successib. quibus vndiq. irradiatus es. pro
batus fuerit. Nō certe erit qui qd ipse pbauerit
sumē collaudare non compellatur. & me ad busuf
modi munera alacriozem efficiēs. Tu eternū va
le. ego ad institutum expositionem pergam

De Forma Siphac Mirach & Dirbi. cap. i. Auic.

o **Portet ut scias** zc. Ista ē quinta & vl

tima ps pncipalis huius totius tertij
can. vii. Auic. q. se xtinuat ad pcedē
tia. Nā postquā d. Auic. p. d. determinauit de di
spositionibus membrorum animatorum & annexo
ruz eis vt a pncipio p. me sen. vsqz ad nonam
exclusiue. Secundo determinauit de dispositōib.
membrorum spiritualium & annexorum vt a no
na vsqz ad decimā tertiam. Tertio determinauit d.
dispositionibus membrorum trium pncipalitū na
turalū vt stomaci epatis & splenis & annexorum
a tertiādecima vsqz ad sextādecimā. Determina
uit etiam in illa parte pncipali d. dispositōib. mem
brorum que sunt receptiua supfluitatum dicoz
membrorū vt d. intestinis ano renibus & vesica a
sextādecima vsqz ad vigessimā. Et sequenter. q.
to determinauit de dispositionibus membrorum
generationis in viris & mulieribus et in. 20. & 21.
Nam hic ultimo pro complemento doctrine dispo
sitionum membrorum instrumentalū quoz daz
cōiūz aiatiz & spūalib. & naturalibus & reperto
rum in ventribus cōibus illoz membrorum in
differenter fecit spalem fen. de eorum mem. toz
dispositionibus vt de dispositionibus paniculoz
venarum & artiarum spondilium & aliaruz tun
curarū. Nam in capite pectoz & ventre inferio
re b. oia reperitūz. Nō fuit igit. cōueniens d. eis
magis determinare simul cum dispositionibus mē
broz aiatozum qd spiritualium vel naturalium
Et sic de his facta est auentier doctrina spūalis.
Et ex hoc patet clarificatio rubricē difficultis vt q.
hec est fen. 2. de egritudinibus apparētib. in ex
trematibus membrorū. i. de egritudinib. pncipa
liter. sed generaliter de dispositionibus apparē
tibus i. extrematibus membrorum. i. d. positioni
bus membrorum apparētium et indifferenter re
pertoz in manifestis & occultatibus membrorum
extremozum. i. notabiliter differentiz. nec est hic

specialis determinatio de dispositionibus in cerebro extrinsecorum et apparentium ut communiter dicitur quod de oculis in tertia tertia determinatur. que tamen sunt membra extrinseca et apparatus uel alii possumus intelligere hoc modo. scilicet hic determinatur de dispositionibus apparentibus in extremitatibus membrorum. scilicet dispositionibus membrorum extremitatibus participantium. scilicet natura consimilium et organicoorum uel instrumentalium. Dec autem membra quedam sunt huiusmodi. Pro cuius intelligentia est aduertendum quod membrorum quedam uere sunt simplicia. ut quorum partes comunicant nomine et diffinitione cum toto et cuius hoc nullius operatio organice uel principalis sunt instrumenta. ut caro et ossa quod uere organica quorum partes a toto discomentunt in noie et diffinitione et sunt anime propria instrumenta ad complendum motus et principales operationes anime ut manus oculus et huiusmodi. Ictico dicitur sunt etiam membra formalia quod forma que est anima maxime in eis existit et eis mediatis operatur et manifestatur et ex opposito. alia simplicia dicta sunt naturalia quod in ipsorum creatione non sunt de intentione nature nisi propter formalia que ex eis componuntur. Quedam sunt nature media inter hec ut neruus corda artaria panicul et spinalis medulla et huiusmodi. Nam talia pro quanto se habent quod partes cum toto comunicant in nomine uidentur natura simplicium participare pro qua tamen sunt ceterarum operationum anime propria organa participant natura organicoorum. quod neruus est instrumentum delationis spirituum ad membra et sensationis proprium organum et ita uene sunt ad differenda sanguinem et paniculum maxime principalis dicitur siphac ad conuentionem spondilium et iuncture quodammodo uidentur utraque natura participare. Inter hec tamen media membra existit differentia. quoniam quedam magis natura consimilium attinent ut paniculum et nucha quedam magis nature organicoorum ut spondilium et iuncture maxime deferentis in motu uoluntario quedam magis media ut neruus et uene.

Et hec est doctrina Alberti alamanii in suo de animalibus. Et primo de generatione et corruptione capitulo 44. ad principium capitulo. Ad propositum igitur in hac fen determinatur de dispositionibus membrorum extremitatibus participantium. scilicet natura consimilium et organicoorum ut dispositionibus panicali maxime principalis ut siphac et quod eius officium ut infra magis declarabitur maxime est continere interiora membra secundum debitum situm cuius operatio maxime leditur per rupturam et ad cuius rupturam precipue sequitur exitus intestinum a situ conuenientis et siphac propter ipsorum minime fortem uel debilem alligacionem. et dicitur membrorum lubricitatem que dicuntur principales hermie esse. Ideo in hac fen una intentio erit de hernijs determinare determinabitur etiam de dispositionibus accidentibus spondilibus. et quia unum precipuum nocumentum sequens spondilium

malum sicut est dolor docti et gibbositas. de eis fiet mentio specialis de dispositionibus etiam uenarum erit determinatio ut de uariabus. Et postremo quod iuncture sunt membra media. maxime attinentia organice membris potissimum quod obediunt uirtuti uoluntarie motiue. quales sunt iuncture manuum pedum et ancharum. Sicut specialis tractatus de dolore iuncturarum et maxime harum ut podagra pedum statica scie uel anebe et ciragra manuum. Iste tamen secundus modus declarandi difficilior est quam primus contra quem stant aliquae difficultates. Et tamen ex hijs patere potest confideranti totius rubricae intellectus que sic facit. Sen. xxij. de egritudinibus apparentibus in extremitatibus membrorum extreorum et uno modo exponendo de egritudinibus membrorum apparentium et repetitum in concanitatibus membrorum extreorum. i. extremaliter uel notabiliter distantium ut animatoorum spiritualium et naturalium. uel aliter de egritudinibus membrorum extreorum. i. de egritudinibus membrorum extremitatibus participantium ut natura consimilium et organicoorum etiam sunt duo tractatus. primus de eo quod accidit illis membris. i. propter illa membra uel aliqua illorum de nocumētis quantitate et sitis aliorum membrorum. Nam per id quod accidit de ruptura siphac sequitur nocumentum et egritudo quantitate ut sitis siphac et intestinum etc. Et ideo quod sequi potest nocumentum siphac per rupturam siphac fiet mentio de forma siphac et duorum siphac. Et hoc est quod dicit de tota rubrica. scilicet tractatus erit de doloribus iuncturarum principaliter propter quarum conuenientiam in dolore cum docto etiam in illo de dolore docti determinabitur. Sed circa utrumque modum superius dictum exponendi apud intellectum cadit breuis difficultas quod. scilicet in hac fen non determinauit. d. Auic. de dispositionibus neruorum sicut fecit de huiusmodi membris ex quo nerui ita reperuntur in concanitatibus membrorum extreorum ut in capite pectore et uentre in feriore sicut paniculique etiam nerui sunt membra nature medie inter consimilia et officialia sicut et paniculique ut dictum est prius. Ad hoc dicatur quod non sic fuit conueniens. hic postremo de dispositionibus neruorum determinare etc. Imo de ipsis de terminasse. scilicet tertij fuit conueniens quia nerui plurimo seruitio famulantur cerebro ita ut dixit Gal. vi. affo. in commento illius affo. Quibuscumque cerebrum sursum conuertitur quod nerui sunt initium cerebri. Hoc intelligitur non inchoatue. sed quo ad operationes quod pro manifestantur operationes eius per neruos. Ad habendam claram notitiam inuamentorum cerebri fuit expedire ponere anochomiam neruorum et utilitate et nocumētis. quorum inuamentum et lesiones sunt in animali singularia. erat ergo de eis fienda mentio specialiter in particulari Sen et maxime immediate sequente Sen de dispositionibus cerebri cui principaliter famulant. Sed tu obiecit idem esse dicendum de uenis quod erat determinandum uel in 14 uel in 15. Quod

isa famulatur epati sicut nervi cerebro dicat qd no est simile qz maiora videtur sequi nocumeta in toto ex mala dispositione nervoz qd dispositioe vena rum et pluribus modis contingit ledi tota lesione nervoz qd venaz qd vltra lesione i via vel recepta curo contigit tota ledi propter indebita nervi co plexione. et no sic est de venis. Et dicatur qd p qua to vene osunt ab epate et sibi famulatur et coicac in opatoe cu eo vt in digestione etc. Sic de eis de termia. l. xiiij. tertij fz qd ipsi euenire pot vna spe ciale nocumeta no vt epati famulant. vt ipazma nifesta tumefactio corp reddo de turpe iuenie ter alibi d hoc accideti fieri potuit metio spetialis ista tri fut magis pua sua qd omstratiua neqz d bis adduci pot rō demonstratiua hec tamen sicut pocabilia diligenter considerabis qz pro hac intel ligenda rubrica subtilius inuestigare non potui.

Diuiditur aut hec totalis ven in duos principa les tractatus. Nam in pmo determinat de disposi tionibus quibusda siphac et venarū et spondilium quocida ut doxi. In fo de doloribus principaliter iuncturatum. Fa pars incipit ibi dolor doxi fit in lateribus etc. Prima pars adhuc diuiditur in quattuor partes picipales. qm primo determinat de dispositioibus egritudinalibus euenientibus ex nocumeto in siphac determinat et de quibus dam alijs egritudinibus pcedieris similibus secun do determinat de uno nocumeto eueniente ex ma la dispositioe partiū doxi et spondilium eius. f. de gi bolarate. tertio determinat d varicibus quarto de elefantia. Fa pars incipit ibi. Sibofitas est re motio spondilium etc. Tertia ibi est dilatatio ve narum i crure et pede etc. Quarta ibi est aditio in pedibus etc. Prima pars adhuc diuiditur in duas partes. quoniam primo pro clariori doctria de rup tura siphac ponit anothomia siphac. et quozdam alioz paniculoz. secundo psequitur de ruptura batus siphac. et dispositioibus sequentibus ad ea. et dispositioibus que eis assimilatur. Secda pars in cipit in principio sequentis capituli ibi ruptura fit p solutione etc. pns capituli et prima diuisione di uiditur in quattuor ptes. quonia primo dat nobis aliquale euidenciam de ipso mirach. Secdo po nit anothomia siphac pprie sumpti. Tertio ponit anothomia zirbi adipini. Quarto ipse colligit nu merum partiū quatum ad propositū suum partiū ximentum ventrem inferiorem ponendo cuz hoc ordinem earz. secda pars incipit ibi. Et secda est iteroz. tertia ibi. Et sub duobus uelamimbus est zirbus etc. quarta ibi sine capituli. Primū ergo qd occurrit etc. de prima siphur parte dicit be niter qd tu debes scire quod sup ventrē post cutim sunt duo paniculi quoz vnu noiatur siphac et cō sipheda itestina et calefacit ea sua spistitudine et in cunctitate et pphedit lacertos. Deo cuius itelli gentia est primo notada qd apud auctores iste ter minus venter sumitur quadrupliciter coiter pprie magis proprie et propiialiter. coiter idem dicit qd o naturalis sive innaturalis cocauitate ximentis et hoc modo sumitur. sexto affoz. illo affoz. si in

ventrem sanguis effundatur etc. proprie vero sumi tur pro magna cocauitate naturali ximentis diuer sa mēbra similis specificē nature vel generice. et hoc modo diuiserūt corpus humanū in tres ven tres. in ventrem superiorem vt animatozū quod ē ca put. et ventres medius spiritualiū quod est pectus et inferiorem naturalū ximentū. tertio modo su mitur venter magis proprie pro concauitate om ni in qua est apta fieri digestio in proposito. vt pzi ma picula affoz. vtres vtre et yeme etc. Quaz to ppiūssime pro ipso stomacho vt secūdo tegni vē tris cognitōes etc. et aliquādo pro cocauitate conti nenti oia mēbra dicta principaliter naturalia. vt stomachū etc. et sumit hic vt et pzo regimis acuto ruz textu cōmēti 33 Est ergo sensus qd sup uentrē .i. super cocauitate cōtinētē mēbra nālia etc. secū do notandū qd et cutis sumitur dupliciter vno nō pro extremo mēbrozū coipimento. et sic est idēz qd pellis exterior et hoc mō appellatur igmen ab auctoribus. et sic nō sumitur i pposito. secūdo mō sumitur cutis p mēbro alato. qd secūdu. A. prima pzi mi cap. de cōplexionibus ē i quo refranguntur et coalterātur uel coalternāf qu alitates angurum mēbrozū ut calidiorū sicut coz frigidozū sicut cerebzū humidiorū sicut epaz. et siccorū sicut ossa. et sic de cuti dicebat. A. loco allegato. Et. B. scdo pplexionū qd ipsa in boie est mēbrū equalle et gra dualiter tēperatum uel huic certe equalitati pzin quissimuz et sic est uere sensū et spisse notabiliter substantie et hoc modo sumitur i proposito. tertio nota de mente cōciliatoris. ofa. 47. describendo paniculum quod paniculus est corpus expansuz tenuē cōtextū ex filis nerueis nō sensū perceptia et hoc ē oī paniculo cōis colligitur etiā hec descrip tio a dno. A. prima pzi mi doc. quarta de membris

Quarto aduertendū qd paniculozū magna est adinuicem discōpnicentia et i cōpōsitioe et gratia finis in cōpōsitione. qz quida magis ē carnosus qd dam minus qdā nullo mō. qdā nerueus tantū. qd dam ligamētalis qd nerueus. et qdā ecōtra. gratia finis ē multā diuersificatur. qz quida principaliter factus est vt formā et figuram mēbrozū custo diat ne labantur. vt de paniculo cerebzū et epatis aliqs factus principaliter ut diuersa membra celi gātā hēant adinuicē et ipsa anectant. vt panicu lus xenum ad suspendendum dorso et talis est ma xime ligamētalis aliquis ut membra sensu ca rentia per paniculum sentiant ut paniculus pul monis. et in extremo cordis existens et talis est al tum nerueus uel saltē a dominio nerueus aliud iuamentū paniculi ut sepet inter unū mēbrum et aliud ut nocumētum unū cōmunicatum alteri nō cōmunicetur ut de media stino dicitur aliud iua menti aliquādo fit ad defensionē nocumētū eozz principalium mēbrozū et aliquādo ad uicōtationē digestiue uirtutis dictozū mēbrozū. et hoc per se calefaciēdo. ut d paniculo carnosū uel pingui uel et reuerberādo ut de zirbo adipino. In pzo pposito aut dno. A. manifestabit nobis iuamentū a pzi mi paniculi uentris p continere itestina in debi

to situ et per confoctationē calozū dictozū mēbro
rum ut patet in ſiā. Alia plura iuamenta ponē
tur inferius cū determinabitur dē iuamētis ſecūdi
paniculi. hoc aduertendū quod ēt auerozes mul
tum equinoce utūtur iſto termino ſiphac et mirach
aliquādo cōmūter ſumitur ſiphac pro quolibet
paniculo cōtinente et ſic paniculos cerebri et cibiſſi
felis appellamus ſiphac. aliquando proprie ſumi
tur ut cōtra dicatur ad paniculum determinatū
et ſic ſumendo ſolent auerozes ſiphac intelligere
paniculum. ſecundum dicendum in parte ſequēti
appellatum ciberon et ita per mirach aliquando
intelligunt agregatum ex omnibus mēbris uel ali
quibus eozum ipſius uentris ſupra ſiphac proprie
acceptum aliquando per mirach intelligunt pro
prie auerozes unum paniculum et ſupra ſiphac. et
ſupra muſculos uentris exiſtente ipſos muſcu
los continente. Et hic eſt quē d. Auic. hic ap
pellauit ſiphac pro cuius ſitus clarioꝝ intelligē
tia eſt ultimo circa hanc partem ſciendum. ut tra
dunt anothomiſte quod totus uenter ſupra inte
ſtina componitur ex quinq; ſubſtantiis realiter et
ſpecie diſtinctis. Nam primum quod occurrit de
ſcendendo eſt cutis de qua dictum eſt ſupra. ſecū
do occurrit pinguedo uel melius lardo. Tertio
currit paniculus groſſus carnoſus qui eſt proprie
mirach. de quo hic eſt principalis ſermo quarto
occurrunt muſculi octo ſecundum Gal. ſexto de
iuamētis capitulo penulſimo longitudinales
duo a ſurſum in deorsum in directum protracti et
quattuor tranſuerſales. duo incipientes ſurſus ab
extremis coſtarum mēdoſarum protracti in op
poſitos angulos uerſus anchas. et duo incipientes
a deorsum a locis ubi primi terminantur et protra
hantur in oppoſitos terminos ad illos. ſ. uide pri
mi inceperunt. uide incipiens ſurſum a dextris ter
minatur deorsum. ſ. in ſiſtro et contra. ita q; in me
dio vētris ſe cruciant. poſtea ſunt vltimi duo muſ
culi latitudinales manifeſte groſſi et carnoſi iuxta
doſtium. uerſus ſuperius. qui tandem in coctas ter
minantur circa medium uentris. Et iſti cū lon
gitudinalibus peruenerunt ſe interſecantes ad an
gulos rectos poſt iſtos ē paniculus dictus proprie
ſiphac. cuius anothomia paulo poſt ponetur. Cā
autem ſitus et ordinis talium membrorum et preci
pue muſculoꝝum fuit propter plurima ſingula
ria iuamenta inuenta a natura que perficiuntur
cum tali ſitu et poſitione membrorum que in pri
mo adducere nō intendo quia non facit ad noſtri tex
tus intelligentiam. Sed ſi quis uoluerit curioſius
intelligere legat Gal. ſexto de iuamētis capitu
lo ut ſupra. Et ex his ſic declaratis patere po
teſt intellectus littere preſentis. quia dominus. A.
in littera preſenti declarat paniculū primum hic
tum proprie mirach per duo. i. per ſitum eius et ſi
nem per ſitum cum dicit ſuper uentrem poſt cutē
et per hoc q; dixit comprehendit lacertos et inte
ſtina ex quo innuit q; mediā inter cutim et lacer
tos uel inteſtina. declarat etiam ex fine per hoc
quod dixit q; calefacit inteſtina ſua ſpūſitudine et

unctuoſitate et ſic in mirach duplicem modū ca
lefaciendi. ſ. reuerberando per hoc quod dicit ſpū
ſitudine. et etiam caliditatem multiplicando per
hoc quod dicit unctuoſitate et ſupra carnoſitate
et. lego litteram. Q; ut ſcias ſupple ad debi
te intelligendum ea de quibus eſt hic principalis
intentio quod per uentem. i. concauitatem infe
riorem naturalium contentiū poſt cutem ſupple
et lardonem. ſunt duo paniculi. ſ. uerum mirach et
uerū ſiphac. quozū unus. i. primus deſcendendo
nominatur ſiphac. ſupple largo uocabulo ſicut et
quilibet alius paniculus continens. ſ. proprie op
pellatur mirach. et comprehendit inteſtina. ſupple
mediantibus muſculis. Et calefacit ea ſua ſpūſi
tudine et unctuoſitate ad modum ſupra expoſitum.
Et comprehendit lacertos ſupple immediatus q;
inteſtina. Sed circa iſtam litteram poſſet cadere
in mente alicuius litteralis dubitatio. Nam dicit
d. Auic. q; poſt cutem ſunt duo paniculi et tamen
inferius de tribus facit ſpeciale mentionem. ſ.
de paniculo mirach et ſiphac et zirbo adipino ſe
cundo quia poſt cutem etiam preter hos panice
los ſunt plures alii ut paniculus dictus ſuſpētoſis
epatis et renum et ſplenis et huiusmodi dicatur
primo notando quod poſt cutē eſt duoſ paniculos
uel plures poſſumus dupliciter intelligere uel. ſ. du
os continentes et contentos uel continentes tantū
ſi primo intelligatur ſic dico. ut ſecundum motiū
concluditur quod multo pluri q; duo ſunt panicu
li poſt cutem. Et hoc modo non loquebatur dñs
Auic. ſed ſecundo modo. ſ. quod poſt cutem ſunt
duo paniculi tantum continentes. et quod hec ſit
mens domini Auic. poſt incipit textus cum ſapo
re. nam dixit ſuper uentrem poſt cutem et expo
nēbatur. i. ſuper concauitatem continētem et. et
hoc patet ad ſecundum. Q; adhuc ſtat prima diſ
ſicultas. quia preter primos duos ut mirach et ſi
phac eſt etiam tertius paniculus continens ut zir
bus adipinus. Ad hoc dicatur quod dominus. A.
loquitur de paniculis ſuper totum uentrem. i. to
tam concauitatem continētibus anticus latera
liter et poſterius et ſic tantum duo ſunt ſuper uen
trem poſt cutem paniculi. ſ. mirach et ſiphac quo
niam ut ipſe dixit in proxima ſequenti parte quod
ſiphac cum ſingulis fit. i. ſeparatur ab aliis mem
bris eſt ſicut ſpera. i. quoddam rotundūz unaque
q; continens. non ſic autem continet zirbus adi
pinus ſed continet inteſtina circa anteriorum tantūz
ut patet ideo de eo poſtremo determinauit et ea
minus principaliter ut patet in textu preſentis capi
tuli et hoc de iſta tota parte ſed alia parte.

Et ſecundus eſt interior

Nunc conſequenter in iſta pte determinat de
anothomia ſecūdi paniculi. ut ſiphac et diuiditur
preſens ps in duas quoniam primo facit quod dictū
eſt. ſecundo ipſe colligit ſumit in iuamēna. i. mē
broꝝum paniculoꝝum ibi ſecunda. Et iſta duo nel
lamina et. prima adhuc in duas quoniam primo

ponit intentionem suam. de anothomia ipsius si
phac. secundo de ipso siphac ponit opiniones quo
rundam ibi secundo. Quidam vero dicunt et. pzi
ma adduc in duos. quonia primo ponit ipsius ano
thomiam quantum ad formam ipsius et colligan
tiam cum alijs membris et ipsius originem secun
do ponit ipsius inuenta secunda ibi. Et iuua
mentis ipsius siphac est replere et. de prima par
te dicit quattuor principaliter dicit primo qd iste pa
niculus interior nominatur deriteron. et nominat
rotundus. Et adducit rationem quia nominatur
rotundus. et dicit quoniam cum singulis fit ab eo
quod tegit ipsum. est tunc sicut spera. ideo supple
dicitur rotundus sicut spera. super que sunt sume
et additiones molles et foramina. i. super quez vel
in quo sunt quedam eminentia et dispositiones vel
foeamina secundum apparentiam secunduz que
fit non apparena. ut spera vt statim declarabitur
dicit secundo quo ad intelligentiam eius. qd conti
nuitur de super vellamie. i. diaphragmati et pces
sio eius. i. origo eius. est ex supremo. i. parte supe
rioris. et est subtilis sub cute ventris. i. in directo
ventris. i. versus partes anteriores magis qd poste
riorem. Et paniculo eius. i. sub mirach qui est pani
culus proximior cuti et addit qd adherent ei. i. ime
diatè duo ex lacertis ventris. i. latitudinales. dex
ter et sinister adherentia vehementer. i. no alio me
diante deinde continuatur post eos ambos lacer
tos. i. super eos vellamini. i. diaphragmati. et tribus
veneris. i. versus doctum vbi carnosior e oia
fragma. cōtinuatione vicinantibus post cōtinua
tionem suam cum stomacho. i. post illam quaz pe
mo habuit versus stomacho. Et post confirmatio
nem et soliditatez substantie eius. i. vbi fuit initia
eius. et illis duabus partibus. Et illa continuatio
siphac et diaphragmatis est versus doctum. conti
nuitio dilatata. s. a dextris et sinistris. Tertio po
nendo distinctionem partium eius in subtilitate et
grossitie. dixit qd ipse paniculus siphac. cum conti
nuitur epati. i. a parte dextra est subtilis valde. i.
subtilior qd a sinistris. ratione quia ab illa parte se
paratur ab hoc paniculo. plures pāculi. s. splems
et paniculus. epar suspendens. Et eci in eleuatio
ne sua. ad stomacho. i. versus anterior. etiam sup
ple magna subtilitas et in relexione sua descendē
do. i. posterius versus doctum. firmando. i. spisan
do respectu partis anterioris cum oppositione ve
narum et artarie magnarū. i. propter id quod spar
git cum hoc paniculo posterius de ramis venarū
et artarie extensarum per doctum euz oppositione
ergo. i. obuiatione dictarum venarum posterius et
non anterior. Et descendit subtilis et fit zirbum. i.
eb hoc paniculo ibidē originatur zirbus adipinus
Addit quarto qd currit super plurimus albiteron
i. super magnam partem. ipsius paniculi. hoc est
versus anterior. de sub illibus lacertis dilatatis
super ventrē. quia subtiliores sunt plurimi lacer
tosum circa mediu ventris quia i villos nervos
terminantur. tunica vna et forsan existimatur qd
fit pars eius. i. siphac propter continuationez eius

cum eo. et similitudinem suam. euz supple siphac i
neruositate. Et addit euz singularis ergo fit ab eo
paniculo vel ab ea tunica. albiteron. i. euz separa
tur et bene sequelatur siphac ab hac tunica et ē
subtilis texture valde. i. viscerit qd albitero. i. si
phac est subtilis texture valde. i. multo subtiliore
saltem hic anterior. qd fit ista tunica supra pani
culum existens. dicit consequenter replicando. qd
subtilius et purius. i. pars subtilior et min^{or} imixta
uenis uel artariis huius siphac est apud epiglota
lem. i. partem supra os stomachi et ortum paniculi
intrinseci costarum. i. pleure ex hoc paniculo. i. qd
absolue mirach est subtilior in parte anteriori su
perius ad dexteraz a qua parte oritur pleuresia a
siphac et. et hoc tantum dicit in littera. Pro in
telligentia omnium harum partium qd artificiosa
fuit expositio data. Primo est notandum genera
liter qd de anothomia huius paniculi. d. Anic. xij
tertij capi. primo versus medium ponit quedam
que et si videantur a bene intelligente ad eundem
sensum posse retorqueri cum dicitis hic. tamen qd
ibi quedam clarius posita sunt de isto paniculo qd
in presenti parte. Ideo ad habendam comple
tam notitiaz anothomie huius paniculi laudo ut
que ibi posita sunt cum hic scriptis coniungatur
et ista cum illis. qd etiam hic sunt quedam posita
que ibidem sunt recitata et ista bene mente colli
gantur qd inter uolumina illustrū medicorum ut
Baliem. Au. Rasis. et alioz non inueni aliquod
clarum ad cognoscendum istius paniculi compo
sitionem et colligantiam qui tantum inter panicu
los in corpore humano preter mirach dicitur esse
maximus. et si via originis nō dicitur esse primus
quia vterqz paniculus videtur originatur a panicu
lo diaphragmate vt statim videbitur reliqui tamen
paniculi membrorum nutritiuorum ab hoc origi
nem sumunt. Secundo pro specialitaz doctrina di
crozum in prima parte est aduertenduz pro remo
tione dubitationis que oriri possit qd licet mirach
fit paniculus. qui si a membris circūstātibus sepa
raretur esset sicut spera. tamen ille non est dicitur
rotundus sicut iste propter duas causas. prima ē
quia iste est primus. i. immediatus qui omnia cō
tinet membra nutritiua. quia et si zirbus adipinus
immediatus adberat intestinis qd siphac. non
tamen omnia cōtinet membra nutritiua vt supra
dictum est et inferius de anothomia ipsius dicitur
Et hoc qd dicebat dominus Au. ij. tertij loco alle
gato cum dixit. Et siphac quidem ex summa hozuz
est paniculus primus qui compebedit viscera nu
tritiua omnia. meruit igitur quia primus magis
nominari rotundus qd mirach. secunda causa esse
potest quia est melius se parabilis et distinguibilis
siphac a reliquis qd mirach et ideo dixit textus cū
singulis fit et. non sic autē dixit de mirach. ymo
mirach plurimam habet ind. sione et adberentiaz
cum musculis intra ipsum et pinguedinem supra
ipsum et hec fuit causa vt existimo erroris multo
rum doctorū medicine. qui arbitrati sunt mirach
volum dici de agregato ex cute pinguedine et mus

culis et non de paniculo distincto ab eis. euz tamē dominus. Aui. in capitulo presenti ponat hunc paniculum expresse in principio capituli. cum dixit post eum sunt duo paniculi etc. et in fine capituli exp. cilius et etiam. 13. tertij loco allegato cum dixit q supra siphac est mirach et licet ven tris ecce q posuit differentiaz inter mirach et musculos verū est tamen q auctores aliquando per mirach rotam intelligunt vt supra dictum est. Et hoc notat Aui. in fine capituli presentis. et hoc fin gulariter tenete contra communem errorem etc. Tertio vero pro intelligētia illius partis supra quā vel in qua sunt summe et additiones moles etc. Quia causa huius inaequalit siphac potest in duobus potissimum comprehendi. primo propter equalitates membrorum vicinorum superiorum et inferiorum vti continuo cum tactu membrorum inaequalium fa ctus est inaequalis natura primo ē inaequalitas mē brozum supra ipsum vt musculosorum ipsius ven tris. quia in aliqua parte coniunguntur musculi latitudinales cum longitudinalibus et transuersa libus vt patet intelligenti situm ipsorum vt supra dictum est et in aliqua etiam parte grossiores sunt musculi latitudinales vt apud oculos versus dor sum et in aliqua minus grossi propter istā inaequa litatem membrorum compimentū siphac fit ipse habens depressiones et eleuationes. Merito etiā membrorum inferiorum inaequalium aliquando compimentum siphac sursum vt in extensione in testinorum a fecibus vel ventositate redditur in equalis nam infra siphac est zircus adipine mul tum inaequalis vt constat et infra zircum vt etiā dixit dominus. Aui. 13. tertij in misceritio inter ve nas mesentericas sunt queda 3 carnes glandose qua rum utilitas fuit ad aliquando humectandum in testina indigentia humiditate quod patz per hoc q aliquando dura comedētes egerūt molia sicut etiam est de amigdolis circa radicem lingue exi stentibus. huiusmodi ergo carnes reddunt zircū inaequalem et consequenter etiaz siphac remanc inaequalis. Alia causa principalis summi potest ra tione finis. Nam si siphac fuisset sensus nō habēs eleuationes et depressiones cum intestina fuisset repleta et extensa a ventositate nisi fuisset obediēs siphac ad certas dimensiones extendi fuisset i qua liber debili extensione intestinorum facta extētio vio lenta ipsius siphac. et sic distētio ipsius partiū ad inuicem et solutio continui et consequenter dolor fuit ergo conueniens ipsum habere additōes vel eleuationes quasdam molles. i. aptas extēnsioni et consequenter depressiones vel concanitates que etiā appellari possunt foramina improptie. et ista causa multum mihi placet. Consequenter aduer tendum circa secundum dictum q notanter domi nus Aui. dixit q supra siphac sunt duo musculi la titudinales etc. et non fecit mentionem de alijs. cū tamen supra ipsum sint octo vt supra dictum est. Et sic ē exp. esse de mente. H. vltimo capitulo sex

to de innuamentis hoc idō fecit quia mediā illius bio musculis principaliter pertinetur operatio intestinorum rutamine quozū principaliter factus est siphac huiusmodi. Nam principalissima inte stinorum operatione est expulsio vt. xvi. tertij ad principiu. Et q latitudinales musculi maxime ad hoc inuati de mente. H. loco allegato et Aui. 13. tertij capitulo primo i principio idco de hic prin cipalem fecit mentionem et istos natura ordinatē imediate siphac adherere vt meli. et fieret siphac compressio intestinorum et exinde fecuz expul sio et expulsio. Secundo pro specialiori intelligentia originis ipsius siphac. est primo supponendū illud q dicit dominus. Aui. de ipso. 13. tertij loco sepe al legato dicit enim. Quando continuatur vella mani et obuiat oue extremitates eius apud dorsū tunc ligatur illis exinde est eius initium eius nāqz inituz est superfluitas descendens ex velle mie ad os stomachi et obuiat ei superfluitas eius. qd ex ipō ascendit ad dorsum. Ex quibus verbis nobis nisi gnauit dominus Aui. modum originis siphac ta liter. Nam postqz formatus fuit paniculus diafrag ma qui dicitur est velleamen tunc ex materia que superfluit formationi eius fit siphac hoc modo. s. q illud superfluum diuiditur in duas partes vnaz que vadit versus stomachum anterius oliam que descendit ad dorsum. et illa que descendit resti. crit se. et obuiat illi que vadit ad stomachum et exinde fit siphac. Et huic siphac secundum istum modū g. nerato. Addit Aui. loco allegato sunt reflexiones. s. ad dextrum et sinistrum. sursum et deoz tum terminando ad dorsū et in deoz vniuntur et ibidem fir spissius. propter secum multum ibid. m comiseri de ramis vene magne et artarie adozē extensarum per doeluz. Et ex his patet. quomodo iste paniculus continuatur desuper vellamini. i. diafragmati et quomodo est p. celsio. i. modus ori ginis est ex supremo. quia ex superfluo ipsius dia fragmatis et quomodo continuatur partibus eius carnosus continuatione vniōnis. quia terminan tur eius reflexiones ad dorsum vt i diafragma est carnosus. et ibidem vniuntur iste reflexiones post qz fuit cōtinuata pars. que transiit versus doeluz et fuit reflexa sursum ad partem circa stomachum. existentem vbi fuit confirmata. et solidata sub. s. tia siphac. et tunc fuit illa dilatata continuatio. s. ad dextrum et sinistrum versus dorsum reliqua sunt clara. xlvz ad illā partē et currit sup. pleura.

Sed circa istam partem potest dubitari. nam ex hoc sequitur oppositum quod dixit do. Aui. prima primi doctrina de membris ubi uoluit om nes paniculos in concanitatibus naturalis mē brorum repertos originari a siphac cooperiente musculis. i. apud mirach et omnes paniculos i centre spiritalium contentes originari a pleura ita quod etiam diafragma habet inde originem ut patet ibidem in textu et tamen ibi colligitur et xiii. tertij exp. cilius qd siphac vere eriguntur a

diaphragmate et pleura originatur a siphac maxi-
me circa dextrum eius ideo circa illam partem e-
st subtilior. Ad hoc dicitur quod unum membrum
ab alio originari est duplex uno modo uere quan-
do scilicet ex superfluo generationis unius aliud
generatur quomodo dicimus nubem originari
a cerebro secundo unum dicimus originari ab alio
taliter quia cum alio habet colligantiam ita ut
unum et minus alio dicatur egredi a maiore . et
secundum primum modum est sententia Auic.
hic et xlii. tertii et secundum secundum modum lo-
quebatur in doctrina de membris quia ita pani-
culus mirach maior est q̄ siphac et q̄z aliq̄ ali-
dicitur om̄m paniculū ide oriri ita dicit de pleura

Et quia quam partem est aduertendum q̄ ex cō-
simili textu huic posito a. d. Auic. loco allegato i-
maginatus est speculator eximius Bentilis de ful-
gore super illo parte q̄ ex subtiliori parte huius
siphac fit tunica quedam que incedit adhaeret
laccris q̄z siphac. Et ista tunica uel paniculus q̄
stat in medio inter siphac et substantiam carnosa
musculosorum dicitur recte siphac et iste est bi-
rite rō. dicit ipse de quo imaginatur. d. Auic. q̄ fit pa-
niculum pleure et aliorum paniculorum ut pectoris
et aliorum fit ex origine istius paniculi beriteron .
superfluit etiam zibus etc. Sed salua tanti uiri re-
uerentia non uideo unde hec sua imaginatio ha-
beat necessitatem et contra istam stat primo cōis
doctrina medicorum ex expressione Auic. primo
col. cap. de anothomia mirach dicentium q̄ post
musculos uentris uersus intestina duo tantū me-
diant paniculi. s. siphac et zibus ubi secundū hanc
imaginationem essent tres. secundo contra hoc ē
experientia anothomistarum qui tantūz duos nu-
merant paniculos post musculos uentris. Neq̄z
obstat textus super quo fundatur. Nam post q̄z po-
suerat loco allegato Auic. modum generationis si-
phac addidit. Et est ei tunica ex subtiliatio lacer-
to uentris cooperiens etc. quam ipse. Gal. appella-
uit uerum siphac q̄ postlopost addit Auic. Et sub
ipsa est subile eius quod est uere siphac debet er-
go intelligi. Et est ei tunica subtiliatio laccro nō
quidem uera sed secundum apparentiam tantum
eo quo bene intelligendo aduertendum q̄ lacer-
ti latitudinale maxime circa medium uentris in
cordas et uillos nerveos terminantur et ita etiā trās
u. riales ex coniunctione illarum cordarum uel uil-
lorum ipsarum coniunctione aduicem uidetur pa-
niculus quidam generari non quidem totū coope-
riens sicut facit siphac sed nobilem tantum partē
uentris qui tantus non est uere paniculus. Et hoc
est iudicio meo quod dicit textus noster cuz dixit
Et curet super plurimum albitero non tater dixit
plurimum. i. magnam partem de subtilibus lacer-
tis dilatatis. i. de laccris subtiliatis et dilatatis su-
per uentrem tunica una. i. apparenter quod mani-
festatur per hoc q̄ addidit. Et foritan existima-
tur q̄ sit pars eius. s. siphac propter continuationē

eius. i. adherentiam magnam cum eo. et similitudi-
nem magnam cum eo in ueritate ut imaginaba-
tur. B. loco allegato et tamen supple non est uerif
paniculus quod declaratur per hoc quod subdit .
Cum ergo singulis fit. i. separatur ab eo paniculo
apparente albitero. i. siphac est subtilis texture
ualde respectu. s. illorum uillorum neruorum sic
coniuxtorum et ille est albitero uere. Et hoc modo
legendo hec sententia. A. expresse dicit iudicio
imagiatō gēnalis utz reliq̄ sunt clara. Legatur tota
littera secundum expositionem ut supra . Sequi-
tur alia pars.

Et iuuamentum

In hac parte
post q̄z. d. Auic.

ponit anothomiam siphac iam i presenti parte po-
nit eius utilitatem et iuuamenta. Et dicit quatuor
principaliter. primo dicit q̄ iuuamēta huius siphac
est replere quod est inter laccros uentris et intesti-
na et stringere locum et prohibere superfluitates .
ne cadant in locis uacuis cū adiutorio diaphrag-
matis quod est posterius dicit secundum quod ipsius iu-
uamentum est comprimere post eius intestina. et
uiscera euacuata superfluitatē cum proxime sūt
ad expellendū q̄ in eis est de fece et aqua ut ipis
ydropsis et urina. Tertio dicit quod ipsius iu-
uamentum est prohibere inflationem uicementem
dicit quarto q̄ ligat uiscera ligamento forti et ē
in dorso sicut res unā lacerati omnia postea ius su-
per carnem glandosam quasi sūt siccata eis et
uentis magnis et meatibus continuatis inter inte-
stina et stomachum. Que littera et si quo ad maxi-
mam eius partem uideatur satis clara tamen pro
manifestatori intelligentia. primo circa primum
dictum est animaduertendus q̄ ex illa littera ui-
detur posse colligi q̄ inter musculos et intestina
non cadit alius paniculus preter siphac et omnia
intestina cooperiens ut supra dictum est replet et
ergo medium uel concauitatem omnem existentem
inter musculos et intestina preter q̄a parte an-
teriori ubi est zibus adipinus ut post declarat hie
hic est igitur paniculus qui adhaeret intestinis la-
teraliter et circa dorsum et ideo dicit stringere locū
quia replet sicut etiam solemus dicere sacrum re-
pletum esse strictū ita ut nihil ultra recipi possit
ita est de illa concauitate nam paniculo repletur
et ita stringitur locus et adducit causam principa-
lem huius immediate adhaerentie ad intestina per
hoc quod addit et prohibere superfluitatē. i. prop-
ter prohibitōm supple membrorum superiorum .
ne cadant in locis uacuis quia uacuitas est causa
receptionis superfluitatum. ut inferius tractatu
secundo huius ad hec etiam adiuuat diaphragma
quod est posterius quia non sic immediate adhe-
ret intestinis sicut siphac et tamen defenaculum
superfluitatum membrorum spiritalium et ani-
matorum ne in cōcauitatem naturalitū recipiatur

Circa secundum dictum est considerandum quod licet isti termini uiscera et intestina aliquando ab antiquioribus sumantur ut sunt termini omnes et finitimi ad omnia membra organica interiora et occulta, tamen in proposito per uiscera intellexit proprie membra organica in concuitate naturalium contenta, ut stomachus et par renes uelica etc. Et per intestina intellexit illa membra que solemus intestina appellare que sunt membra deputata ad receptionem superfluitatum grossarum prime digestionis, tertio notandum quod licet comprimere huiusmodi membra postea sit propter officium musculorum latitudinalium uentris ut dixit Gal. vi. de inuamentis ultio. c. et alibi pluries tamen, d. Auic. h. et xiii. tertij B uiantri attribuit huic paniculo. Et hoc est quod mediante hoc paniculo dicti musculi perfectissime complent officium suum, quod enim iste panculus inmediate attingit uiscera et intestina et unquam circouoluitur per compressionem ergo dictorum musculorum uersus posteriorius comprimuntur iste panculus quod attingens est omnia uiscera et maxime deputata expulsiuam ut intestina et uescica, ad que non attingent dicti musculi, quod neque superiores intestino recto neque uescice iuuat principaliter iste panculus ad huiusmodi expulsiuam. Ulterius aduertendum quod iste panculus licet de intentione, d. Auic. inuenit ad expulsiuam uentositatis interdum aggregate intestinis, et aliquando ad partem perniciendum de his tamen non facit mentionem, d. Auic. uel quia relinquens has operationes notae ex his que hic perueniunt uel quod iste sunt principaliores operationes de quibus hic facit mentionem, quod operatio partus non continet nisi mulieribus, et ad euacuatiuam uentositatis non sic necessaria est talis compressio sicut ad alias superfluitates expellendas quod sola euaporatiua forte sufficerent. Circa tertium dictum aduertendum quod notanter dixit inflatio nem uehementem propter id quod supradictum super illa parte quod iste panculus habet depressiones et additiones, quod naturale est huic paniculo ut aliquando extendatur, et certam inflationem non prohibeat, ut eaz. s. que communit sequitur repletionem intestinum a fecibus sed bene prohibet inflationem uehementem que aliquando contingit in intestinis, unde causaretur dolor acutissimus nisi esset iste panculus obuius intestinis, cuius ellectantur et tumescunt, et sic huic uehementi inflationi resistit. Circa quartum dictus, sunt omnia clara ex superius dictis de anothomia ipsius propter id quod dicitur et lactei omnes posteriorius etc. ubi reperitur duplex littera. Nam dicit littera exterior et fit totum super cariem glandosam etc. i. et totus iste panculus sustentatur super carne glandosa de qua dictum est supra sustentatur eam maxime uersus dorsum uenis et artarijs et meatibus contentis etc. i. mesariorum super quibus omnibus sustentatur et sic est littera clara alia littera reperitur in textu et lactei omnes etc. i. quod iste panculus est

carne glandosa sustentatur lacertis qui omnes sunt posteriorius, i. post paniculum, s. supra paniculum et uenis magnis etc. lego totam litteram. Et iuuamentum eius siphac est replere quod est, i. concuitate existente inter lacertos et intestina et stringere locus, i. ubi fit strictura concuitat. Et prohibere superfluitat. i. et hoc factum est principaliter a natura propter prohibere etc. ne dicatur in locum uacuum cum adiutorio diafragmate, i. hoc etiam iuuamentum affertet diafragma quod est posteriori supple quam panculus ad contangendum. Aliud iuuamentum est comprimere posteriorius intestina, i. adiuuare compressionem sciendam a musculis latitudinalibus circa intestina proprie sumpta. Et uiscera euacuatiua superfluitat. i. principaliter deputata ad euacuandum etc. cum proxima sunt ad expellendum, i. cum natura in eadem expulsiuam ipsorum membrorum eius quod in eis est de fece et aqua idropis et uina quod per compressionem siphac circa intestina aqua in asclite contenta in concuitate inter siphac et intestina comprimuntur, et per poros uenarum mesariorum et ramorum uene chilis reingreditur in uenas et aliquando tandem non uertur ad renes et uescicam et aliquando aliqua ipsa pars mouetur per uenam hepatis ad intestina et aliquando inmediate in intestina per se feculum educitur iuuat etiam ad prohibendum inflationem uehementem secundum quod dictum est. Et ligatur uiscera ligamento fori et est in dorso sicut res uita ut supra expositum est. Et fit totum secundum unam litteram, i. fit totus panculus quasi sustentatus uenis et carne glandosa etc. uel secundum quod littera manet sustentatur lacertis qui omnes sunt post eius etc. Sequitur alia pars.

Quidam uero dicunt

In

parte, d. Auic. ponit sententiam quocumque de co-mixtione uilorum in ipso siphac et duo facit. primo ponit opinionem ipsorum satis generalem de co-mixtione uilorum in membris paniculosis. Secundo ipse remouet iudicium istorum propter quedam specialia membra secunda pars ibi proxime. Et isti quidem non est possibile etc. de his duabus partibus dixit primo. Quidam uero dicunt quod non pertransit ut dicatur, i. uerum est quod in siphac, i. in quolibet membro paniculoso continetur, sunt generalium locum contextuorum secundum partes notas uilorum que sunt instrumenta uirtutum trium naturalium, s. ministrantium ut attractiue retentive et expulsiue, dixit secundum istud dictus generale mundificatio. Isti quidem non est possibile ut dicant, i. istud non est uerum in tunicis uenarum uescice et matricis nisi de aliquo paniculo, ymo est corpus singulare. Circa intelligentiam quarum partium satis intrinsicatum et obcurarum est considerandum quod quidam sunt arbitrarij quod omnia membra paniculosa et maxime aliquorum contentia obiecti ut sunt stomachus et intestina componantur ex duobus tunicis

uel paniculus in uno quorum esset principaliter unum genus uilorum ut in extrinseco genus uilorum latitudinalium. et intrinseco essent mixti nulli transuersales cum longitudinalibus per uilos intelligendo partes membrorum ad modum filorum processas per membra que filla quando q3 incedunt scdm diametri longitudinis membri et dicuntur longitudinales. quandoq3 secundum diametrum latitudinis et dicuntur latitudinales qua3 doq3 protenduntur per membra taliter ut capiāt aliquod de diametro latitudinis et longitudinis et uocatur transuersales. Notā dū fo de mente do. Auic. prima primi de membris. q3 huiusmodi genera uilorum sunt instrumenta uirtutum naturalium anime ministrantium differēti. Nam mediātibus uillis longitudinalibus perficitur operatio uirtutis attractiue que est attractio et mediātibus latitudinalibus perficitur operatio expulsiue et mediātibus transuersalibus perficitur operatio retentiue et maxime hoc intelligendo de membris habentibus operatiōes toti cōmunes. q3 membra particularia pro operationibus proprijs non necessario inquirunt huiusmodi uillis saltem manifestis sed ad has operationes perficiendas sola sufficit ipso rum membrorum propria complexio ut expresse colligitur in doctrina de uirtutibus ideo bene dicitur suum intelligebant de membris paniculosis. alia coram obiecta continentibus. Tertio aduertendum est declaratio primi notati q3 cā propter quam fuerunt isti moti ad hoc ponendum. s. q3 omnia talia membra habent duas tunicas in quarum una exteriorē essent maxime uilli latitudinales et i interiorē longitudinales cum transuersalibus uillis satis apparetis. q3 attractio unius obiecti et expulsiō eiusdem sunt motus satis contrarij. ne ergo horum instrumenta sese mutuo impedirent. ut. s. motus longitudinalium impediret motum latitudinalium non fuit conueniens huiusmodi uillos in eadem tunica esse contextos. sed melius fuit istos in diuersis tunicis fore situatos. unde satis utile fuit ut uilli atrahendi et retinendi essent simul. Causa autem q3 constituti sunt uilli latitudinales in tunica exteriori et longitudinales in interiori fuit ppter hoc. q3 attrahens melius attrahit dum imediate attrahibile origit. Itē q3 q3 attrahit sub rōne cōueniēt attrahit. Itē q3 fuit ueniēt mēby attrahēs s3 instrumenta attrahenda oringere attrahibile. Et per idem patet q3 fuit conueniens uillos transuersales in eadem tunica esse contextos. Et propter oppositas causas patet quare conueniens fuit uillos latitudinales in tunica exteriorē esse cōtextos. Istud fuit motiūz istoz. Et hoc est iudicio meo q3 noluit in p zima parte. legatur ergo sic littera. Quidam dicunt non pertransiri ut dicatur. i. ueruz est q3 in sphac. i. in quolibet paniculoso membro continentē et operante operationem cōmūnē. sunt omnia genera uilorum contextoz. scdm partes notat. i. secundum partes sensibilibus differētes in duabus tunicis ipsius membri. i. intrinseca et extrinseca. Et addit declarando supple dico uilozuz

qui sunt instrumenta trium uirtutum naturalium ut supra expositum est. Et hoc dixi quodammodo tacite reddendo causam motiuam istozum. q3 isti uilli sunt instrumenta uirtutum operationum contrariarum. ne ergo sese impediant. fuit conueniens ut supra etc. Q3 dicitur. d. Auic. modificans dixit. Et isti quidem non est possibile dicant istud in tunicis uenarum. et uescie et matricis quasi dicat licz uerum sit. hoc. s. in membris habentibus duas etc. ut plurimum uilli sint secundum ordinem sicū suprapositum situati tamen non est uerum genera liter q3 omnia membra neruosa ul paniculosa cōtentiua etc. habeant uillos contextos in diuersis tunicis q3 hoc fallit in his primis de quibus i littera et hoc. quia nullum primum duorum membrorum est compositum ex duabus tunicis. non hoc est uerum de matrice ex duobus paniculis composita. de qua tamē panicul^o interior est corpus unū singulare paniculorum. et tamen in eo sunt omnia uilorum genera contexta q3 autem uene et uescicae sint ex unica tunica tantum cōstituta est expresse de mente. d. Auic. prima primi doctrina de membris et q3 matrix ex duabus tunicis componatur. et tamen in intrinseca tunica sint contexta omnia uilorum genera. est de mente eiusdem scdm tertii. c. i. infra a principio per unam columnam. Neq3 claudit motiuum eorum. q3 licet uilli latitudinales et longitudinales sint ad diuersas operationes. ut ad attractionē et expulsiōnē et una operatio uideatur aliam impedire non propterea est concludendum. q3 oporteat istos uillos in diuersis tunicis esse contextos quia possunt taliter disponi in una tunica ut uilli longitudinales non impediant latitudinales et hoc pceptum quādo illa tunica erit spisse et solide substantie. ut est intrinseca tunica matricis multum uenosa. nam in pte magis intrinseca situantur longitudinales et in pte magis extrinseca situantur latitudinales. Et hoc est quod dicitur textus. Et istud quidem non est possibile ut dicat. i. non est hoc generaliter uerum ut patet in tunicis uenarū et uescicae que. s. ex unica tunica trā cōstituntur. et tū sunt membra paniculosa cōtentiua etc. nō est et uerū de matrice habente duas tunicas. et si littera dicat ubi de quo paniculorum falsificat q3 dicitur est ut de paniculo intrinseco et sic est littera clara. Et si littera iacet nisi debet sic exponi. Et matricis in quibus falsificatur ut dicitur est. et supple non est uerum q3 dicit nisi de aliquo paniculorum uel de aliquo membro paniculoso ut si maco intelligis etc. prima littera mihi magis placeat ut dicat ubi de aliquo et non dicat nisi quomodo docēq3 reperiatu habes litteram clarā ad eundem tamen sensum retroquendo etc. Sed circa unum hic suppositum. cadit una leuis dūbitatio quoniam supponitur uescicam habere tantum unicam tunicam et. d. Auic. tamen. xix. tertij cepi tulo primo ponit eam habere duas tunicas. Itē dixit aueroyz primo colligit. Ad hoc potest dici duplex rēspōsiō prima est q3 uerū ē quod h3 duas tunicas secundum ueritates. sed unicam tantum

habet. secundum apparentiam quia sunt occulte et inseparabiles. uel aliter etiam melius dicatur quod uesica non habet nisi unam tunicam totam eius capacitatem ambiemem secundum partem autem ipsius habet duas. f. secundum partem illam secundum quam ad uesicam pertingunt porri uirides. ut secundum partem superiorem ipsius. Si enim unica fuisset tunica solum repleta uesica potuisset urina regurgitare uersus renes aut etiam comprimendo partes pectinis debuisset sursum ascendere urina cuius oppositum manifestat experimentum fuit ergo expediens ibidem esse duas tunicas perforatas foraminibus non directis sibi oppositis per que defertur urina in uesicam. **U**n cum intrat primam tunicam labitur supra superficiem secundo usque dum occurrat foraminibus in secunda tunica et ibi ingreditur in concavitate uesice et sic impleta uesica et extensa tunica ipsa quo ad partem superiorem tunc occurrunt foramina interioris tunice. tunice superiori et sibi inheret et proinde quomodo uesica repletur et extenditur tamomnis probibetur exitus urine ut loco eodem. **A**d oppositum itaque nrm. qz pars superior uesice fuit i creatioe rennis preter alias utilitates fuit conueniens uesice quo ad illam partem habere duas tunicas. ut potuisset uisui qz instrumenta uirtutis conuenienter disponi. qz in unica tantum non potuissent secus esse de parte inferiore ipsius uesice que creata fuit ipse substatie. qz super fundum ipsius residet aquositas modiciorum porrum: ergo genera uulsoz in eadem taliter disponi ut sese non impedirent in operationibus et hoc sufficit dno. **A**uc. ad probandum contra illos etc. Sequitur alia pars. **E**t ista duo sunt etc. **I**n ista parte postquam specialiter diuisis superius posuit anothomiaz mirach et siphac ponendo ea hoc ipsorum utilitates iam summatim colligit ipsorum amboz simul iuuamentum quoddam generale. et duo facit nam primo facit quod dicitur est. secundo ipse ponit quedam modum compositionis et terminationis ipsorum apud pectine. secunda sibi Lucez perueniat ad pectine dicit primo quod ista duo uellamina. f. isti duo paniculi tutamina sunt uiscerum concavitate inferioris. f. organicoz nre brozum conuenientem in concavitate inferiori. et clara est ista. dicit sebo. f. descendendo quod ipsorum origo ut supra dicitur est uersus diaphragma. **S**unt in eis duo foramina stricta quasi ambo sunt per que transit lombare dextrum et sinistrum in eis inseparabilia donec fiat sicut due kistes duozum ouozum pro in intelligentia cuius secundi dicitur sunt quedam notanda maxime ad intelligentiam. terminozum quod talis recta intelligentia multum proficit sequentibus pro ergo aduertendum quod per pectine debemus intelligere partem illam uentris que est circa os femoris in fine illorum et circa radicem uirge in uiris et circa os extrinsecum uuluei mulieribus. secundo ad uertendum quod per lombare intelligunt hic medicis suspensoria uel suspensoria testiculorum non dicobursam testiculos suspendentem quia talis medicis appellatur osseum et aliquando ea appellantur

Et pudendum aliquando uerile. Sed per lobaria intelligere debemus uasa seminaria dicta que tantum sunt duplicia quonia quedam super testiculos sunt posita et ad coeterminatur ad extrema superiora testiculozum deinde descendit ad aliud extremum inferius deinde iterato sursum ad eadem extrema reuoluitur. unde talia dicta sunt inuoluta et uocatur preparatoria quoniam spermatis testiculis deferendo disponunt et preparant et huiusmodi uoluit. **A**ri. spermata generari et non in testiculo quodam seruiunt testiculo seruitio delatatorio tantum deferendo ipsius uerum sperma uersus radicem uirge deorsum prius descendendo uersus anuz et collum uesice deinde ascendendo ad radicem uirge ut tadem per canales proprios uirge deferatur in locum debitum conceptionis hoc dicitur et in uiris similiter et in mulieribus reperiuntur etc. nam multus differenter quozum diuersitas ad prius adducere non conuenit unum tamen non tacebo quod est de mente. **B.** 14. de utilitate particularum quod fortassis in opere utilitatem afferere. f. quod huiusmodi uasa ut in fenestris patet in uiris non circumuoluitur testiculo ne ipsi immediate adhererent et cotagat sibi inter ipsa et testiculos cadit una caro media glandosa non sic autem est in mulieribus sed immediate testiculos tangunt mulierum. **E**t hoc propter laxitatem testiculorum uirorum respectu uasorum suorum solidorum et durorum respectu uasorum in mulieribus comparatione suorum testiculorum modus autem originis horum uasorum est dextro et sinistro in aliquibus cois et in aliquibus differunt conueniunt quidem quod quolibet illorum originatur supra renes et eodem modo conueniunt et eisdem consistuntur. sed differunt quoniam lombare dextrum originatur superius a uena kalis. et artaria adorti imediate in uirecto renis dextri lombare uero sinistrum non originatur sic sursum ab artaria uel uena kalis prodesum preteris sibi imediate originatur a uena emulgente ad renem sinistrum terminata. **M**odus autem specialis originis talis est. quoniam a dextra corporis parte coram rene dextro a corpore artarie et uene kalis per dorsum descendunt uisginantur rami plurimi ferre per totum et paucissimi ab artarie et uenis emulgentibus tendentibus in renem dextrum qua siquidem rami multipliciter conueniunt unde in unum coeque sunt protensis infra renem ipsum dextrum. **I**n parte uero sinistra a uenis et artarie emulgentibus tantum originatur plurimam rami qui tandem et per fortem adincentem coniunctionem infra renem sinistrum in unum corpus protenduntur et tanta est istorum anfractuum ramozum facta uehemens inuolutio et commistio quod si uelles unum istorum ramorum in eisdere non posses sine alio uel aliis. **E**t hoc est quod dicit d. **A**uc. fo tertii capitulo. i. cui dixit. **E**t mea tibi quod ueniens ad duo oua. i. de istis uasis ueniens ad testiculos est si de uenis pulsantibus et quietis plurimum ramificationis ex uena pulsantibus et uena quieta que sunt due radices ramificantes plurimorum anfractuum et inuolutorum. que tamen

diu ramificantur, supple et cōmīcentur donec in
cūto tua quam in una illarum duarum facis sup
ple uel facere intendis sit similis scissioni tue quā
facis supple uel facere intendis in pluribus uentis
et. Sicut et huiusmodi corpora sustentata carne glā
dola quadā. Et ex his dictis patet claz uerbus. d.
B. xiiii. de utilitate pteclaz. cum dixit. Adinue
nit natura uas spermaticum longum quoddaz cor
pus et uaricosum et cōcauum amplians et dilatās
usque plurimum undique sicut possibile erat ad su
ceptionē copiosam multi spermatis et. Et ex his
omnibus cotolarie patet primo ueritas dicentium
quod uasa predicta ortum habent a corde et epa
te quorum est mediante qz mediātibus uena kili
et artaria magna patet secundo quod substantia
illozum uasorum est ad rubrum declinans maxi
me circa ipsorum principium. est enim uenosa. pa
tet tertio qz uasa dextrum est deferens sanguinem
calidiorē magis spirituosum sinistro. Et ex hoc
ultimo patet. quare rustici uolentes generare ma
sculos stringunt sinistrum testiculū tauri. ut effū
datur semen ex dextro tantum qd est calidius. Sa
tertiū de signis masculinitat. Et quando talia uasa
ut supra dictum est sunt delatata materie sperma
tice ad testiculos sunt expediens a natura i siphac
ordinati duo foramina. qm talia uasa ad testiculos
uenientia uidet siphac pfoare i suo descēsu i duo
bus locis ut a dextris a sinistris i fine illoz. s. os
petitius per hic ergo paniculū sic perforatū des
condunt dicta uasa usque ad contactum testicu
lorum ut supra dictum est. Paniculus autē talis
perforatus dicitur tanquāz defenaculum et coo
peritorium talium uasorum. licet rationale et cre
dibile sit. preter dictum paniculum esse appropria
tus paniculo huiusmodi uasa immediate circum
dantia sicut etiam quelibet uene ultra substantiā
uenosam ponuntur habere paniculum cooperien
tem. quod manifestatur per hoc. quia apostemati
bus membrorum paniculorum maxime pleurie
apparet pulsus serinus et tenuis quod nō esset nisi
quia uene ultra substantiam propriam haberent
paniculum cooperientem habentem cum alijs pa
niculis colligantiam. pro hoc etiam alie possent ra
tiones adduci. Sed hic diligenter obsecro attenda
tis quia in hoc sepe falluntur medici precipue ciru
gici. quod non secundam communem doctrinam
auctorum ille paniculus siphac ab illis locis ubi p
foratur inferius descendens cooperit dicta uasa
in principio suis cōm naturam est sicut clausus im
mediate ferre attingens uasa quibus possit dilatari
et frangi per accidens. L uero a principio perfora
tione pertransuerunt uasa. tunc incipit dilatari et
allongari. et non cessat eius elongatio augeri usqz
ad testiculos ad quos cum peruenit dilatatur dil
latatōe multa. ut cōtincat dictos testiculos. demū
uentis finem testiculorum iterato constringitur. et
ex hoc paniculo siphac taliter sitato et alio pani
culo ipsiore et grossiore talem habentem ad ipsū
siphac habitudinem qualem habet mirach. pro
priam uentris simul cum cuti ad siphac uerum cō

stituitur bursa testiculorum siue osseum constituitur ergo osseum ex duabus tunicis tunica scilicet
cet intrinseca que est ipse paniculus siphac sic di
stensus. et tunica extrinseca habente ortum ex
parte femoris continuata recto apud collum ueni
ce. ante uero ad ipsam uirgam. et a lateribus am
bobus inguinibus. Et dicitur paniculus interiore
siphac a principio perforationis eius de comunitez
a medicis didimus. licet Inueniam conciliatores
in differentia xxxvii. didimus appellare uasa semi
naria superiora et non ipsum paniculum. In hac
etiam sententia inueni. Hbirardum in suis glosul
lis super uatico. Reliquos omnes iuenio uno uer
bo sentientes quod ipse siphac perforatus et inferi
us distensus appellatur didimus. Et sic de comuni
doctrina teneamus ne equiuocare contingeret qz
inferius de ruptura et dilatatione didimi tractabitur.
Et hoc bene menti teneatis propter equiuoca
tiones uitandas. Et ex his bene intellectis habi
tis optimam intelligentiam ad futura. Ad uerita
tem postremo pro intelligentia unius particularis
textus. quod ipse siphac uel didimus non est unius
contingens in una concauitate ambos testiculos. s.
ex eo paniculo fiunt due concauitates duobus te
sticulis apropiate. et hoc fecit natura ne unius te
sticulorum alium contangeret. et consequenter ne
unius nomenclum facile aliter comunicaretur
Et ex his omnibus clara est littera lego ipsaz. L u
qz perueniunt ad pectinem. s. tales paniculi des
cendēdo. Sicut in eis duo foramina stricta supple
a natura stricta. i. fere adequate continentia ipsa
uasa in ipso principio. quasi ipsa ambo sint p que
transit lombare dextruz et sinistrā dixit quasi propter
paniculum superiorem per quem non proprie
dicuntur pertransire. sed per inferiorem tantum.
tamen inuit. quod etiam paniculus superior ita
formatur ita ut. s. a principio sue apertione fit mul
tum strictum orificium deinde dilatatur ad com
positionem officii sicut etiā inferioz. lombare. i. nas
seminarium dextrum et sinistrum q̄ quo modo con
ueniant et differant dicitur sicut in eis orificiis
isepabilia. i. per nāz adeptē cōtēta in eis orificiis
quia non sunt naturaliter latiora quam gressora
sint talia uasa. licet accidentaliter possint dilata
ri propter quorū dilatationē fiunt diuersē species
bernie. ut infra uidebitur caplo sequenti donec. fi
ant due histes duorum uororum. quia tunc huius
modi orificia cum inferius descēdunt paniculi dil
latantur. ad plus continentium quam ipsa uasa tā
tum quia ad continentium ipsa oua uel ipsos testi
culos. et hoc est quod dixit illa pars. Et sub duo
bus uellaminibus et. In ista parte post doctrinā
anothie primorū duoz paniculorū ut mirach
et siphac iaz dat nobis notitiā tertij paniculi inme
diati? uicera maxime quo ad partē anteriorē cō
tangentē ut zirbi adipini et tria facit nā primo
dat notitiā cōpositionis eius secūdo ipsius figure
et colligantie. tertio ipsius originis secūda ibi et fi
gura eius tertia ibi et eius processio primo ergo po
nendo prius ordinem situs eius dixit. Et sub duob?

ucllaminibus est zibus et continuando ipsius co-
positionem addit et zibus quidem est compositus
ex duobus paniculis quorum unus cooperit alius
inter quos. s. paniculos sunt artarie plurime et ue-
ne pauciores eis. f. artaria dixit scdo et figura et
est sicut chustis addit consequenter Qu est ligatu
cum stomacho et me'raicis et cuz collon. dixit ter-
tio principaliter quatum ad ipsius oziginem. Qu
eius processio. i. origo est ex eo quod descendit ex
superfluitate beriteron. i. siphac apud stomachum
in duodenum et in eo ascendit ex superfluitate
eius inferius et apud pectinem. Pro intellectu
quarum partium est primo considerandum q. d.
Alic. in declarando anorbomiam istius panicu-
li non posuit ipsius inuamento sicut fecit in aliis.
et hoc est qz in multis coiccat cum alijs. primo qz
comprehedit intestina maxime quo ad parte an-
teriorē. et ligat ipsa. et inuauat ad expulsiōe fecuz
et aliarū supfluitatū. cōprimendo posterius sicut
siphac. et prohibet istationē uehemētē et nimā
distensionē intestinōz pp venositatē et. Lō
nūciat ēr. in precipuo inuamento cū mirach in
hoc. s. qz inuauat digestionē calefaciēdo sua spissi-
tudine et vinctuositate et hanc vtiuitatē maxie in
nuit. d. A. ex mō cōpositōis ipsius cū dixit. q. i cō-
positione eius intrat plurime artarie et vene pau-
cioces nō explicuit de piguedie qz hoc notissimū
erat. dubiū aut erat nunquid esset vnus panicu-
lus tñ vel essent duo. dubiū ēr esse poterat nūqd
vene appent pp ipā? substantiā deseminatē essent
proprie vene vel artarie. Ycirco hoc totū de-
clarauit vtz in littera. Scdo nōndum principlr.
qz qz zibus vel omentū qd idē ē datuz ē aiali ad
calefaciēdū vt. Hal. y. de inuamētis. Ycirco
fuit dūciēs ipsū esse taliamodi cōpositionis ne-
cessaria enīz sibi fuit spissitudo. vt phiberet dissi-
lutionē calozis naturalis ymo vigozaret reuerbe-
rando. fuit ēr necessaria leuitas. ne sua granita-
te stomachū coharetet vel intestina. Et qm vtzū
nō bene fieri potuisset p vnicā tunicā dūciēs
fuit: vt ex duabus cōponeretur tunicis tenuibus
et non grauātibus. vt ipsis duabus mediantibus
opportuna fuerit calozis reuerberatō. qd per vni-
cā tunicā fieri nō potuisset. Et qm vt idem. B.
addidit res que est creata ad calefaciēdū opoz
ter qd fit calida in virtute indiguit vt p eius sub-
stantiā multo vene pulsates et non pulsates fo-
rent seminate. et ēr multa piguedie ipsū: esset cir-
cūdans quā quidē piguediē voluit. B. ibidē esse
in corpore humano calide cōplexionis qz probat
per vellocitatē accēssionis eius et ipsius propinqui-
tatē ad naturam ignis. Et exinde videtur velle.
qz nō solum calefacit reuerberatō sed ēr possi-
me caliditate multiplicando. pro incidētī igitur
aduertatio. qz nisi foret auctoritas. d. A. i. pzi. de
cōplexionibus mēbzōū qui iter frigidā cōcauit
piguediē. probabilius mihi videretur ipsas pin-
guediē esse calide cōplexionis qz frigide. Ad B
enim videntur motiua deducere. maxie qz extra
corpus humanū ponitur calide complexionis. ēt

qz vt oēs testantur. materia illius ē vinctuositras
sanguis et ipsius para calidior. cū ergo generetur
maxime circa mēbra calida vt cor et renes. quoz
rū caliditas plus facit ad calefaciēdū qz aer ipsi
fatus ad infrigidandum. pp quā cām dixerit qui-
dam qz neruus cordis calidior est carne pedis: vi-
detur posse concludi. qz ipsa sit calide complexio-
nis. pro hoc ēr fiat motiuz de lardone qui gene-
ratur inter cutim et musculos. ad quē locū licet
ibi non terminatur aeris attractio sine forti ipsi
alteratiōe et licet ibi sit paniculus mirach ipse est
multum carnosus calefaciens et. Et p hac par-
te vt esse clara snta Ari. fo de partibz c. i. circa
finē et tertio. c. adducere ēr p p B alio motiua. qz
a questionatoribus adduci solent. ad quozū ali-
qua male fm rei veritatem responderi potest vt
mēni alias me dixisse quom legerē illas materiaz.
qz non apparet modus quomodo cūca cor possit
a frigidō supra cutē coagulari. cū vt dicunt. doc.
nerui qdā cōpositi quoad cōplexionē quā habēt
fm distantiam vel propinquitatē ad fontē calo-
ris. vt ad cor sunt calidi respectu cutis. Et ppter
hoc dixit. B. primo cōsolonuz. c. vltimo versus fi-
nē. Et neqz quidem possibile est. qz pinguedo i cū-
cūtu epatis coaguletur neqz in circuitu cordis
neqz in circuitu alicuius membrōz uehemētis
caliditatis et. Lūi tñ oppositū manifestat expē-
tia cū circa cor generetur. Et hoc dixit qz suppo-
nebat. qz a dūante frigore supra cutim coagula-
retur. qz vt ipse ibidē refert. videtur esse pingue-
do siml olo ipsiāto. et ēr qz a calido liquefit. et
inde illius est multum dubie loqui. ymo cū sua
pace s sensum. et hoc fecit qz supponebat. qz a fri-
gido supra cutis coaguleretur et ex alia parte sen-
tiebat. vt re vera sentiendū ēr. qz partes pique
cordi quātum naturaliter frigidē snt merito sitas
sunt actualiter cuti calidiores. Et pp idēz funda-
mentum coactus est scillatōis. v. particula pro-
blemat pblemate. v. i sine dicere qz piguedo cir-
ca cor generata est alterius nature ab alia pigue-
dine vel qz considerata complexione cordis tñ
non possit ibidem pinguedo generari sed hoc sit
a nā pp finem. cum tñ vt manifestum est ppter
fitem requiratur agens. pp hoc itaqz mihi vt pzi
cipio apparuit salua semper auctoritate maiorū
qz ipsa pinguedo sit calide complexionis. et qz ipsa
a frigidō coaguletur vel aliquo modo. inspicit
nō quidē ab agētē. frigidō. respectu cutis. s. a di-
minuto calido. respectu illius vinctuose et nepo-
rose materie sanguinee ex qua generat. que ma-
teria pp eius possibilitatē a debili calido per fri-
giditatem in ipsam materiā agentem inspiratur
et quodāmodo coagulatur et non congelatur. vt
aliqui existimabāt. neqz necessē fuit vt quodcū-
qz hoc modo inspiratum inspicetur ab agente fri-
gido neqz quod ipsum sic inspiratum sit formalitē
frigidum. vt de plumbo liquefacto in aere libero
tempore estatis postea tēner quod tamē ibi coha-
gulatur a satis intenso calido debili tamen et
missō respectu materie coagulande permanētē

etiam cum eo post coagulatione formali caliditate notabiliter intentia ymo uisita et cum isto modo imaginationis soluet quilibet exercitatus facit le buncinde difficultates que ista materia oriuntur substantando etiam cum his dicta auctoꝝ ut q̄ a frigido coagulatur et c. possit et probabiliter quis dicere si placeret q̄ ipso pinguedo generatur a calido dominante sic terminante et incipiente sic cur et de generatione epatis que generatio largo uocabulo dicitur coagulatio uel congelatio cum dicitur q̄ epas est sanguis coagulatus ita dici possit de tali generatione pinguedinis et iste modus uidetur magis congruus dictis Aristotil. lo cis supra allegatis cuius hoc tamen diceret si placeret q̄ id q̄ remanet post generatione est minus calidum qua materia ex qua generatur licet hoc digestio fiat a calido nec hoc est inconueniens sicut dicitur de epate respectu sanguinis q̄ est minus calidus q̄ sanguis ut patet cop. de oplexionibus membrorum. Et hoc q̄ per digestionem fit in sanguine resolutio partium calidarum sicut et dicimus de generatione lactis que fit a calido ex materia multo calidiore q̄ fit ipsum lac. et qui habebit modum sustentandi de lacte et habebit modum ad hoc sustentandū. Et specialiter hic non obstat q̄ obicitur. q̄ liquefit a calido ergo coagulatur a frigido dicitur breuiter q̄ illa auctoritas indiget multa limitatione qua ad presens adducere non uenit. s̄ sufficiat pro nunc dicere q̄ illa auctoritas non habet emiseritatem sic absolute intellecta q̄ scdm hoc fere probari possent omnia metalla a frigido coagellari q̄ a calido liquefieri et sic oia ponere tur oplexionis frigide et sic artus esset frigide coplexionis q̄ non e uerum. In sum igitur tenere probabilius q̄ ipsa pinguedo fit calide oplexiois q̄ frigide respectu cutis et sic intrans in opositione zibi possit inuadere ad digestionem. Et pro hac sententia et e auctoritas expressa Auerois fo. colliget de inuamentis septi. Et licet fecerim aliquantulum digressionem a principali q̄ in fantasia sic ad presens occurrit uolui que occurrebant in presens adducere. Et alias fortassis istas determinabo materias. Et ex hac utilitate opositionis ipsius zibi reddi possunt cause quarundam apparentiarum. primo q̄ natura ordinauit ut ipse zirus cooperiret in homine tantum oia intestina cum in reliquis animalibus hoc non appareat cuius causa assignat per hoc q̄ cum homo inter cetera animalia sit debilissimum animalium indigestio ut uoluit. d. h. v. de inuamentis per hoc. s. q̄ eius cutis tenuior est et plus priuata pillis. Sicut conueniens ad uigordandam digestionem membrorum naturalium ipsum zirum omnia cooperire intestina. Possent etiam per hoc alia assignari ratio que potest colligi de mente Aristotilis. x. problematum problemate. si. q̄ homo inter cetera animalia est recte stature et plus aptum recipere occasiones ad nocendū circa uentrem q̄ alia animalia propter qua causam dixit Aristotil. lo co allegato q̄ homo inter alia animalia magis habundat pillis circa uentrem q̄ circa dorsum ex ea

dem causa dicere possumus q̄ ad defensionem ordinatam natura ut zirus supra totum extendatur. potest et ex dictis reddi ratio apparentie qua adduxit Gal. v. de ingenio sanitatis et in libro de inuamentis to anbellitus fo cap. s. q̄ quidam miles fuit in bello vulneratus in uentre cui epiles. i. zirus fuit abscessus qui cum ex uulnere sanatus fuisset et cetera tamen digerere non potuit causa est clara q̄ ab scissus est membrum digestionem plurimum coadiuuans Tertio principaliter aduertendū super illo uerbo q̄ eius figura est sicut christi hoc potest dupliciter uerificari ymo modo sic. s. q̄ eius opositio est ex duobus paniculis ut supra dictum est fit ut sit scissa chus in quo si aliquid poneretur retineret id et hanc sensum expressit. d. Auic. xiiij. tertio primo. c. alius sensus est ut sic intelligatur q̄ ista est zirus in homine in figura est sicut christi non sic est in alijs animalibus quoniam in homine cooperit omnia intestina et ita cooperit. ut in fine ipsius reflectatur intrinsecus uersus posterius et sic in fundo uidetur sicut scissa chus intestina continens. Et secundum hanc imaginatam fantasmam manifestum fuit id de quo sepe dubitauit. quomodo. s. ex ruptura siphac uel dilla tate didimi zirus descendit ad bursum. quonia ego imaginor. q̄ cum zirus cooperit intestina. non solum extremaliter peruenit ad contactum siphac in fundo ventris sed et uersus posterius reflectitur et sic iacet uelud planus super orificia siphac supra os femoris et circa hoc bene sedetate quia hoc intelligentia plurimum coadiuuat in ueram cognitionem rupture siphacis et sine hac male dari potest modus illius rupture. Ultimo pro intelligentia sequentis littere de modo continuationis et originis ipsius ziri recurrendū est ad quod supra scriptum est de origine beizeron uel siphac quonia siphac originatur ab eo quod superfluit generationi diafragmatis scdm modum supra positum ita est iste zirus originatur ab eo quod superfluit generationis ipsius siphac. unde id superfluum diuiditur in duas partes una uersus stomachum et alia uersus pectinem et huiusmodi superfluitates in quanto taliter ab i formatiua uirtute diriguntur ut una alteri obuiet ita ut comisceantur ad opositionem zibi. Et hoc est quod dicit textus cum dicit. Et eius processio. i. origo est ex eo quod descendit ex parte superiore hoc est apud stomachum et duodenum quod est primum de gracilibus. Et eo quod ascendit ex superfluitate eius. i. siphac ab inferiori ut apud pectinem et cetera. Et ex his patet clarificatio littere superioris de continuatione rōe ipsius et allegata quando continuatur cum stomacho et colon et multis meseraicis et hic notat q̄ non dixit ipsum continuari cuius dorso sicut precipue dixit de siphac q̄ non circūuoluitur ambiens totam uentrem sicut facit siphac sed solum cooperire uersus anterius et aliquando lateraliter non perueniens usq̄ ad dorsum. Sed possent aliquis dicere quare fecit solum mentionem numerando ipsius allegata de intestino colon et non de alijs intestinis Ad hoc primo dicit potest q̄ et dedit intelligere allegatam cum alijs per hoc q̄ ponit allegatam cum meseraicis q̄